

ERDÉLYI GAZDA

XXXVIII. EVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1906. NOVEMBER 25.

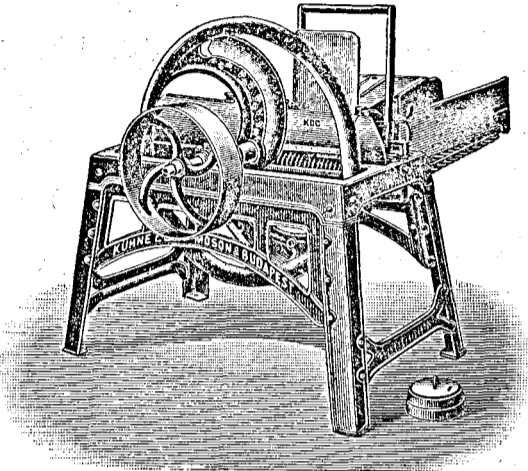
47. SZAM

KÜHNE E.

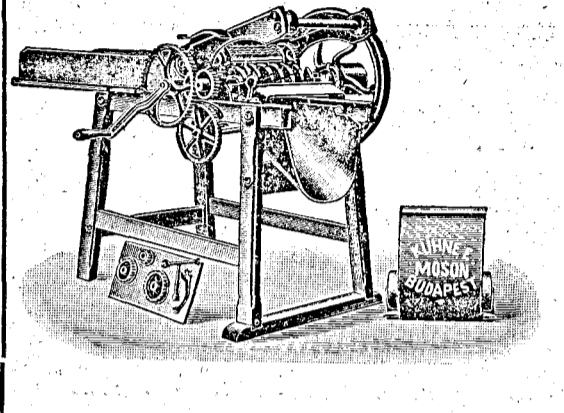
HAZÁNK LEGRÉGIBB MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRA

MOSONBAN

1672

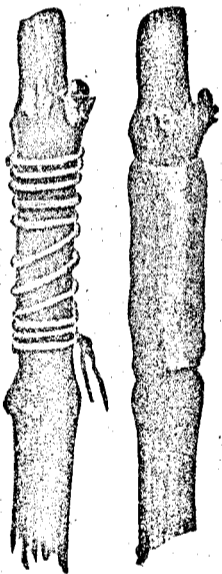

● elismert gondos kivitelben szállít:
szecskavágó-gépeket,
répavágókat, darálókat, takarmány-füllesztőket,
„**TORNADO**“ kukoricaszár-
tépőket o o
morzsolókat,
ASTRA és TUBULAR tejfölözőgépeket,
teljes takarmánykamra berendezéseket.

Fcraktár: VI., Váci-körut 57/a.

Ficraktár: Temesvár, gazdaudvar.

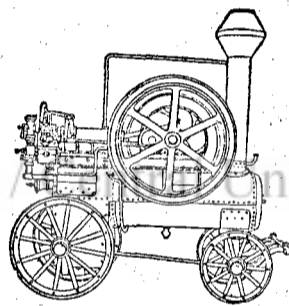
ELADÓ

100,000 drb. piros „DELA-
WARE“ sima és gyökeres
vessző, melyet sem oltani, sem
permetezni nem kell s a philo-
xérának ellenáll. Az ismert faj-
ok között a legerősebb bort
adja. — Egy és két éves
fás és zöld oltvány, dus gyö-
kérzettel: 9 bor- és 21 leg-
kiválóbb csemege fajban.

Európai sima és gyökeres
vessző, számos bor- és cse-
megefajban.
Riparia Portalis gyökeres I.
és II osztály a legmérsékeltbb
áron. 1793

Számos elismerő levél.
Árjegyzéket, mely a „Dela-
ware“ s egyéb szőlőfajok
részletes ismeretét és sok
hasznos tudnivalót tartalmaz,
kivánatra ingyen és bér-
mentve küld:

SZÜCS SANDOR ÉS FIA
szőlőtelepe BIHARDIÓSZEG

Beck és Gergely

Budapest, V.,
Váci-ut 12.

1725

Benzinmotoros cséplőkészletek. Teljes malomberendezések.

benzin-, szivógáz- vagy más üzemre.
Teljes olajgyári berendezések.
Elismert legjobb kivitelben szállítat-
nak s mindenkor raktáron megte-
kinthetők.

Szőlő- oltványok,

valamint az
elmúlt évek-
ben is a

Küküllőmenti

első szőlőoltvány-telep tulajdonos Caspari Frigyes Medgyes 104.

Nagyküküllőmegye — volt az egyedüli az egész országban, mely
vevőinek minden tekintetben kifogástalan minőségű — egészséges-
fajazonos és teljesen fajtiszta szőlőoltványokat szállított, úgy a
jövőben is egyedül a fenti szőlőtelepen kaphatók a legjobb mi-
nőségű, a legkülönbözőbb faju és alanyú bor-, csemege-
bor- és különleges csemege szőlőoltványok, melyek
elültetése által a szőlőbirtokosok bámulatos eredményeket érnek el.

Kivánatra képes árjegyzék — számos el-
ismerő levéllel — ingyen és bérmentve.

1800

Gőzcséplőkészletek, 2¹/₂-től 12 lóerőig, Benzinmotorok, Szalmaprések gőzhajtásra. Aratógépek és egyéb

Mezőgazdasági gépek

1458

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körut 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

Heucke A. Hausneindorfi gőzeke-egyháros több mint 20 éven át bevált kitünő rendszerű
uti mozdonyokat, gőzeke-mozdonyokat és teljes gőzeke-készleteket szállít.

További felvilágosítással és ajánlattal készség-
gel szolgál magyarországi vezérképviselése, a:

Komárom-vidéki takarékpénztár r. t. Komáromban.

1707

Kedvező fizetési feltételek.

„AGRARIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!
Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacéleketfej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-eketfej.

Porvédő kerekék

Acél [] gerendely.

Sürgönycim: „Agraria” Budapest. Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2.

Tiszta acélanyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmassal jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.
brassói gyárából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1687.

Az Erdélyi Kereskedelmi Társaság
FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak

Jármos ökrök tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyésztési vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetít.

Cím:

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár,
Szentgyörgy-utca 2-ik szám.

1762

Telefon 311.

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.

Telefon 149. Postatakpziri Cheque számla: 15603

Cheque számla: a Magy. Ieszáml. és pénzváltó-banknál

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolítja az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a te-lekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.

kölcönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapírookra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzcséplő-készleteket,
Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,
Egyetemes acél-eket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Teljes gazdasági gépeket,
Fűrészgépi berendezéseket,
Szecskavágókat,
Répvágókat,
Morzsolókat,
Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés-gépek és eszközök, fejtelepek, ozukor-, szesz- és keményítő-gyarak berendezése. Műtrágya, erőtakarmányok Derbyelássa, szák, ponyva stb. stb.

1461

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyrészt közönség becses figyelmébe.

Műtermek vannak:

Kolozsvár Miskolc
Mátyás király tér 10. Városház-tér 20.

Dés S.-A.-Ujhely
Felső-sétátér. Főtér 9.

1729 Sárospatak
Kossuth Lajos-u. 70.

NAY és RÓNA

Gép, fecskendő és szállítóeszközgyár.

Központ:

BUDAPEST, V., KÁLMÁN-UTCA 15.

Taligák, szállító-eszközök bármely építkezés, gazdaság és iparüzem számára.

1727

Diaphragma-szivattyúk. Fecskendők.

Emelő-szerszámok. Vasuti szerszámok.

Mindenféle műszaki és gazdasági kellékből állandó nagyraktár.

Tessék ajánlatot kérni. Telefon.

Mezőgazdasági Áruhitelbank

Részvény-társaság.

Budapest, V. ker., Báthory-utca 5.

BANKOSZTÁLYA: előnyös feltételek mellett nyújt mezőgazdáknak személyi hiteli kölcsönöket, kezes nélkül.

ÁRUOSZTÁLYA: mindennemű MŰTRÁGYÁK KARTELEN KIVÜL) u.m:

superphosphát,
thomassalak,
chilialétrom,
kainit, 1650
kalisót,
valamint az összes erőtakar-mányok eladásával foglalkozik.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilialétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérészködések intézendők.

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse No. 6.

1718

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 6 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, EGYETEM-U. 6. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMENY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Szemle. K. J.	562
Tejcsarnok Kolozsvárott. Jászberényi András.	563
Még mindig a trágyáról és trágyázásról. Z. J.	563
Új korszak a méhészet terén. Dömölör László.	265

Kisebb szakközlemények.

Mezei egerek irtása szénkénnel. — Ólomseréttel ne tisztítsunk palackot!	565
---	-----

Vegyes közlemények:

A romániai állatcsempészet.	565
Gazdasági tudósítók. — A földmivelségi miniszter a mezőgazdasági érdekképviseletről. — A ragadós száj- és körömfájás szünőféiben. — Az erdei kihágások pénzbüntetései. — Agrártakarékpénztár Sepsiszentgyörgyön. — Az erdészeti egyesület jubileuma. — Az O. M. G. E. növénytermesztési szakosztálya. — A kanadai búzatermelés térfoglalása.	565

Mírdetések

Szemle.

Az ország forrongásban van, minden gondolkodó embert többé-kevésbé, az országra nehezedő súlyos közgazdasági kérdések foglalkoztatnak. A szaklapok és napilapok hasábjain nap-nap után, a legkülönbözőbb módon és irányban tárgyalt közgazdasági kérdések foglalnak tért és kiki a saját felfogása szerint ajánlja orvoslását, megszüntetését a társadalomra súlyos teherként, bénítólag nehezedő bajoknak.

A gazdák, kiket legközelebről érdekel a mai közgazdasági válság — egyrészt a gazdasági munkás sztrájk, másrészt a husdrágaság kérdésének megoldása révén — még mindezeidig jóformán semmit sem tettek a saját érdekeik — majd nem létérdekük — megvédésére. Ez a nemtörődomség, azonban csak látszólagos. Minden gazda a maga szűk körében ellensúlyozni igyekszik a fenyegető válság hatását, de ez a szétforgácsolt, helyenkénti küzdelem semmi féle nagyobb hatással a válság megoldására nem lehet. A gazdasági egyesületek óriási küzdelmet fejtenek ki saját hatáskörükben, azonban fájdalom, a kellő támogatás hiányában a kívánt eredményeket azok is csak nehezen — vagy egyáltalában nem — érhetik el.

*

Az „Országos Munkásszövetség” utasítása és az uralkodó sztrájkszellem hatása alatt az egész országban mindenfelé felmondják a szolgálatot a gazdasági cselédek s követelik a magasabb munkabéreket. Ez eddig nem volna olyan nagy baj, ha követelésük a méltányosság határain belül mozogna, mert a mai megváltozott értékesítési viszonyok között, a midőn az a béres is minden szükségletét drágábban szerzi be, igényei is megnagyobbodtak, nem tud megélni az 50 év előtt megállapított és akkor elegendőnek bizonyult fizetésből. A magasabb fizetés követelése — egy bizonyos határig — teljesen jogos és minden helyesen gondolkodó gazda önként, vagy munkásai kérelmére már megadta a méltányos fizetés emelést. A hiba azonban ott van, hogy a lelketlen izgatásokkal feltüzelt tudatlan nép a vezetők biztatásaitól, akik többnyire a magyar földmives

osztályt csak hírből ismerik, elvakulva olyan horribilis bérösszeget követelnek, amelyet egyetlen számító gazda sem adhat meg. Az ilyen cseléd vagy munkás, azután a tulhajtott követeléseket nem kapván meg, nsm dolgozik és él a munkásszövetség sztrájkpénztárából, a gazda pedig, akit cselédei otthagytak kénytelenek — tótokat vagy karintiai munkásokat — hozatni, hogy üzemét tovább folytathassa.

Hogy az állapot az államra és egyesekre nézve, milyen óriási hátránnyal jár, az kiszámíthatatlan. A magyar munkás elem helyére idegen munkásokat hoznak be, idegen népeszi a becsületes magyar munkás kenyerét, az pedig nyomorog a napi 1 koronájával, a mit a sztrájkpénztárból kap, hozzászokik a tétlenséghez, hazátlan lesz. De mi lesz akkor, ha a szintén nem kifogyhatatlan sztrájkpénztár megürül? Ez az út vezet majd a népet Amerikába. A gazdának az idegen munkással óriási nehézségekkel kell megküzdenie, fölös kiadásai pedig az amugy is nagy küzdelemmel szerzett jövedelmét csökkentik. Az államra nézve pedig a nemzetiségek szaporodása, a magyar elem tönkrementje által képezi a munkássztrájk a legnagyobb bajokat.

A munkássztrájk megszüntetésének egyedüli módja a *gazdák szervezkedése*. Egy zászló alá kell tömörülni Magyarországon minden gazdának, hogy egyöntetű működésével a gazdatársadalom érdekeit hathatósan védelemhez és ennek a hatalmas osztálynak minden egyes tagja, mint egy működő szerv kapcsolódják össze és vegye előbbre, virágoztassa fel gazdatársadalmunkat. A gazdasági munkások tudnak szervezkedni és az egyesek gyöngeségét a tömörülés által erőssé tenné, miért ne tudjon a gazdatársadalom? A kömüves- és ács munkások már egy hónap óta vannak kereset nélkül, mert az építőmesterek kontra-sztrájkot csináltak — és azáltal megfogják törni az építő sztrájkot. Az építőmesterek, akik aránylag kevesen vannak, tudnak szervezkedni, és a gazdák ne tudnának?

A gazdatársadalom szervezkedése már megkezdődött. A veszprémmegyei gazdasági egyesület gyűlésén kimondották, hogy a gazdatestületek szervezkedjenek szövetséggé és alakítsák meg a vármegyei mezőgazdasági

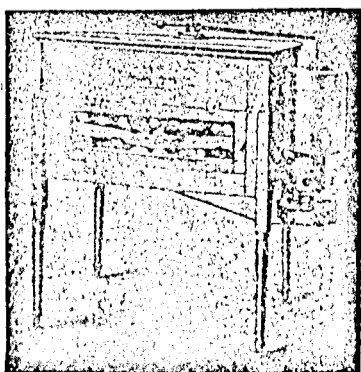
— Jobb és —
megbízhatóbb
— magvakat —

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

32 év óta

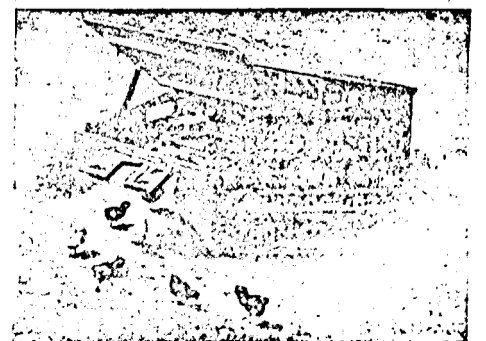
Mauthner
Ödön

császári és királyi udvari
magkereskedésében
BUDAPESTEN
kaphat. 1002

A haszonnal járó baromfitenyésztés csak jól bevált keltetőgépekkel üzhető és ezért ajánljuk a világhírű és az összes eddig ismert csibekeltető gépek között a legtekélyesebb amerikai Cyphers önszabályozó-készülékkel ellátott csibekeltető és csibenevelő gépeket, melyek kizárólagosan csak nálunk kaphatók. Továbbá a baromfitenyésztéshez szükséges összes cikket, erőtakarmányokat és a Németországban államilag megvizsgált, de nálunk is jól bevált »Galloserin« baromfi-coleraserumot. Számos megbízható bizonyítvánnyal rendelkezünk. — Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk.

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE”
Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

kamarát, a gazdák hivatalos érdekképviselőt, amelybe minden gazda köteles belépni s amelynek az országgyűlés adjon juriszdikciót, hogy határozatait végrehajthassa. Temesmegyében „Gazdasági Szövetség” et alakítanak, védeni vagyonukat és érdekeiket. Ha az osztályharc szabad az egyik félnek, a másiknak is szabad.

Ha az egész országban egyöntetű szervezkedés jönne létre a gazdák között, akkor önmagától szűnne meg a munkás-sztrájk, a szervezett gazdák hatalmas szavukat föl emelve kérjék a kormányt, hogy a sztájtörvényjavaslatot mentől előbb terjessze be a törvényhozásnak és ezzel valószínűleg megszűnik minden baj.

Itt a legfőbb ideje annak, hogy megalakítsuk a mezőgazdasági kamarákat, szervezzük a gazdák hivatalos érdekképviselőt! Tömrőlünk és alkossunk, az egyes ember, kis csapatok keveset tehetnek, nagy csoport — az egész gazdatársadalom — *mindent!*

A húdrágaság, mely nálunk elemi csapásként sújtja a fogyasztót, ma holnap húshiánnyá fokozódik, különösen akkor ha megvalósítják Németországban azokat az intézkedéseket, amelyekkel az ottani húdrágaságon segíteni akarnak. A közvélemény hatalmas nyomása alatt a német földművelésügyi kormány könnyíteni akar a vágómarha és huskivitel nehézségein. Még nem lehet ugyan tudni, hogy a vámtételek leszállításával és teljes eltörlésével, vagy a szállítási díjak mérséklésével akarja-e elérni ezt a javulást, azonban mindenesetre ez az akció éberségre serkenti a magyar kormányt és a gazdatársadalmat. A német husbevétel megkönnyítése által, ha kellő intézkedések nem tételnek, a magyar agrár érdekek nagy mértékben veszélyeztetve vannak.

E téren is érdekeink megvédésének egyedüli módja a *szervezkedés*. A szervezett gazdatársadalom sulyával, a vámkérdések megoldása körül hatalmas tényezőül szerepelne és a magyar közéletmezés jobb keresztülvitele is az ő megoldására várna.

Figyelemre méltó közlemény jelent meg a „B. H.”-ban L. Kovách Gáspártól a házinyul értékesítésére vonatkozólag a közéletmezésben.

A házinyul tenyésztés országos felkarolásában látja a húdrágaság csökkentését, a mely húdrágaság, ha nincs kapcsolatban a kereseti viszonyok javulásával, maga után vonja a kevésbé tehető néposztályok hiányosabb, gyengébb táplálkozását és ezzel lassanként nemcsak lerontja azt az eredményt, amelyet temérdek fáradozás és nagy anyagi áldozat a közegészségügy terén elért, hanem komoly szociális bajoknak is forrásává lehet.

Nálunk már régebben foglalkoznak a házinyul tenyésztés és közfogyasztásra bobocsájtásával, de még mindezideig számbavehető eredményeket nem értek el. Szervezni kellene a házinyul tenyésztését és megismer-

tetni a fogyasztó közönséggel annak élvezhető husát, a lóhúsmészárszék mintájára házinyul husárusító helyeket kell felállítani. A házinyul tenyésztése főleg a kis embereknek — akiknek legnagyobb szükségük van rá — szolgálna új jövedelmi forrásul, a husa pedig szintén a szegényebb néposztálynak nyújtana olcsó és tápláló eledelt.

Az „Erdélyi Gazda” f. évi november 4-én megjelent számában Kisküküllő megyéről három közleményt is találunk, a melyekhez legyen szabad néhány szót szólanom.

Csató Gábornak, Kisküküllővármegye dérék alispánjának a kivándorlásról, az őszi közgyűlésen tartott jelentése az, amely elsősorban ragadta meg figyelmemet — és méltán. Ismerve a Kisküküllővármegyei köz- és mezőgazdasági viszonyokat, aggodalommal tölt el mindenkit az ijesztően nagymérvű kivándorlás. Közelebről vizsgálta az indító okokat, amelyek folytán az ezelőtt pár évtizeddel oly jó megélhetési viszonyoknak örvendő nép kereseti és jövedelmi forrásai — aránylag rövid idő alatt, minden átmenet nélkül — kiapadtak majdnem tökéletesen és kényszerítik őket — hogy a létminimumhoz szükséges anyagiakat megszerezhessék — az amerikai kivándorlásra, első és főtenyezőül a szőlőtermelés hanyatlását találjuk. Hiszen jól tudjuk azt, hogy a filloxera fellépése és a más csapásokkal sújtott szőlőterületek tönkrementése előtt, hazánkban egyik nevezetes bortermő vidéke volt a Kisküküllő völgye. Mint egyik igen fontos, közgazdasági ág szerepel az államháztartásban a szőlőművelés, de különösen nálunk Magyarországon, ahol híres borvidékeinken, kitűnő borok teremnek.

A szőlőművelés és bortermelés egész éven át sok munkáskezet foglalkoztat, — a hazánkban levő 503.000 kat. hold megmunkálása évenként körülbelül 40 millió napszámot emészt fel — ami természetesen rengeteg embernek nyújt keresetet, biztos megélhetést.

A filloxera pusztítása előtt a Kisküküllő völgyének lankás, déli fekvésű lejtői mind, csupa szőlős kertek voltak. A legkisebb birtoku gazdának is volt egy kis szőlőcskéje, a melyben maga és családtagjai örömmel dolgoztak egész éven át, hogy a jól sikerült szüret után egy kis pénzhez jutva, az adót és más terheket kifizettek és még a téli megélhetésre is maradt egy kis pénz. A napszámos munkás pedig szintén jó keresethez jutott az urasági szőlőkben és így Kisküküllővármegye szegény népe a szőlőtermelésből megélt és nem gondolt kivándorlásra.

Ma azonban — dacára, hogy az utóbbi években a gazdasági egyesület és a kormány támogatásával nagy területek lettek újra ültetve az elpusztult szőlők helyén — szomorú képe van a Kisküküllő völgyének. A régebbi haragos-zöld színű szőlőhegyekben itt-ott pusztán hagyott területek — esetleg egy-két senyvedő barackfával — vagy krumplival, tenger-

ivel, lucernával stb. beültetett szőlőterületeket látunk, amelyek legnagyobb része kigazdák tulajdona. Hogy régen szőlővel beültetett, most pedig senyvedő tengeri, vagy krumplitulajdonosai mennyire érzik a különbséget, azt hiszem, mondanom sem kell.

A küküllőmenti boroknak egy speciális tulajdonságuk van, az t. i., hogy roppantul hasonlítanak a rajnai borokhoz és ezt a borkereskedők igen jól tudják. Fel is használták a régi jó időkben a drága rajnai borok hamisítására. Ezért volt keresett a küküllőmenti bor, s a régi időkben nem is kellett gondoskodni a szőlőbirtokosnak, hogy kinek adja el borát, jött a kereskedő és jól megfizette azt.

A mai nehéz értékesítési viszonyok között, a midőn a pálinka és sörfogyasztás — jórészt a szőlők pusztulása folytán magasabb borárak természetes következményeként — a borfogyasztás rovására mind nagyobb mérvet öltött, természetesen a küküllőmenti szőlőbirtokosok is érzik, még pedig súlyosan, a borárak hanyatlását, ez pedig a további telepítéstől tartja vissza a gazdákat.

A „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete” kezdeményezésére megindult és a boritaladó leszállítására irányuló akció előbb-utóbb keresztülvitetik, ami úgy közgazdasági, mint társadalmi szempontból óriási haladást jelent és a borértékesítés eddigi nagy nehézségeit ezáltal jórészt leküzdve látjuk. Ez azonban még nem elég!

Kisküküllővármegye előkelősége báró Kemény Ákos főispánnal az élén elhatározták, hogy „Magyar bortermelői szőlőoltványtelepe mint részv. társaság” cím alatt egy vállalatot alapítanak, a melynek célja, hogy az ottani klíma, talaj és értékesítési viszonyoknak megfelelő szőlőfajokat állítanak elő. Nagyon helyes és dicséretre méltó az a tevékenység, melyet kisküküllővármegye tisztikara és gazdaközönsége kifejt és eddig kifejtett a szőlők felújítása körül, de örvendetes dolog lenne az is, ha gondoskodni tudna az értékesítés megkönnyítéséről.

Szervezni kellene egy pinceszövetkezetet, amely szakértő vezetés és felügyelet mellett áldásosan működhetne a borértékesítés és a borok kezelésében, főleg a bel- és külföldi piacokra, a küküllőmenti borokat. jól kezelve, egyöntetűen és nagytömegben szállítaná, ismerthető és keresetté tenné, ami által megszűnne a nehéz értékesítés és pár év alatt újra bort teremne minden — most gyomot, vagy egy kis tengerit termő — szőlőhegy.

Ehhez természetesen első lépés volt a szőlőoltvány telep megalkotása, reményem az első lépésnél nem állnak meg az alapítók, hanem tovább és tovább haladnak, hogy azt a gyönyörű kis ország részt — közös hazánkat — minél fejlettebbé, boldogabbá tegyék.

Most már — Darányi miniszter jóvoltából — van mintánk is arra, hogyan rendezzünk be okszerűen egy pinceszövetkezetet, a budafoki pincemesteri tanfolyam szép és jó

Kolozsvári Takarékpénvtár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás-király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előlegét ad értékpapírokra és kézi zálogra.

(1007.)

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokról előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

példa, onnan embert is kapunk, aki tényleg okszerűen kezelné a borokat — s a berendezés nem drága. Mig most a kicsinyben termelt 20–30 hektoliter bort, mert nincs vevő, s az sincs aki otthon kezelje, potom áron vesztegeti el a szőlőbirtokos, a pinceszövetkezetben egyöntetű, jól kezelt, nagymennyiségű bort kap a kereskedő és jobban fizeti, honosítsuk meg ott is a bor aukciót és igyekezni fog minden gazda, hogy tagja legyen a szövetkezetnek.

A szövetkezetről beszélve eszembe jut, hogy milyen jó volna legalább is egy tejszövetkezetet alakítani Dicső-Szent-Márton központtal. Most a midőn a második kórház is épülő félben van, fontos volna a város tejszükségletét realis alapon szervezve fődözni. A távolabbi, a vasut mentén fekvő községek tejfőléseiket a vasuton, a közelebbiek a szövetkezet kocsiján küldhetnék be és egy csomó, igen olcsón foglalkoztatott munkáskéz szabadulna fel, és fordíthatná erejét más munkára, a tej háton való behordásának megszűnésével.

A szövetkezetek nagyjelentőségének tárgyalásába felesleges bocsájtkozni, hisz mindnyájan jól ismerjük, hogy hány munkáskéz tarthatnánk vissza a szőlők felújítására, a bor jó értékesítése, a tejszövetkezet létesítése által.

K. J.

Tejcsarnok Kolozsvárott *)

A mult hét egyik napján egy kisebb közleményt irtam az »Erdélyi Hírlap«-ba, melyben egy tejcsarnok létesítésének szükségességét hangsúlyoztam, annak felállítását sürgettem.

E közleményemre a válasz egy cikksorozat lett dr. Rigler Gusztáv egyetemi tanár tollából.

Dr. Rigler teljesen osztotta nézetemet s hibás közegészségügyi állapotunkért városunk intézőköreire és nemtörődömségéről híres közönségére háritotta a felelősséget.

Igazat kell adnom a Tanár urnak, mert erélyes vezetőség tudott volna tejcsarnokot állítani a lakosok közönyössége esetén is; s viszont életre való lakosság szintén felállíthatta volna azt a város vezetőségének közreműködése nélkül is.

A tanár úr közleményéhez azonban van valami hozzátenni valóm. Kolozsvár környékén több olyan birtokos van, akiknek mondhatnám létkérdés a tej értékesítés. Tisztán az anyagiakat tekintve, ezen uraknak saját jól felfogott érdekükben arra kellett volna már régóta törekedniök, hogy a gazdaságukban termelt tej *biztosan és jó áron* legyen értékesíthető. Ezzel szemben azt kellett tapasztalnom, hogy ezen — talán egyedül megbízható minőségű tej, mely Kolozsvár környékén lévő uradalmakból szállítatik be oly csekély áron lesz értékesítve, hogy azon a kereskedőknek horribilis hasznuk van.

Eltekintve azonban az anyagiaktól, a vá-

*) Adjuk e cikket, hogy alkalmat adjunk az érdekelteknek e fontos tárgyhöz való hozzászólásra. A maga idejében mi is kifogjuk fejteni a tárgyra vonatkozó nézeteinket. Szerk

ros érdekében is megtehették volna, hogy összeállva, saját maguk értékesítették volna a tejet. Okvetlenül olcsóbban adhatták volna, mint a kereskedő s hogy az eladott tej minősége is jobb lett volna... arról felesleges is beszélnem. Ezen mulasztás még fokozódik az által, hogy ez ideig a kis gazdák tejének értékesítése sem volt megoldva. Már pedig kérem, kinek a kötelessége a kis gazdák érdekeit védeni, azokat hasznos tanácsokkal ellátni, őket megfelelő jövedelemhez juttatni?

Mondhatom hogy: mindnyájunknak, de első sorban a környékbeli intelligens gazdáknak.

Komoly emberektől aggályokat hallottam felhozni. Abban mind igazat adott nekem, hogy a tejértékesítést realisabb módon kellene megoldani, valamennyien üdvösnek tartották a tejcsarnok eszméjét is, de féltek, hogy népünk még nincs megérve hozzá. Csitítottak, hogy várjunk még egy kicsit.

Hát kérem én tiszteletben tartom mindenkiné a véleményét. Az öregebbek szavát meg is fogadom... amig lehet. De mikor azt láttam, hogy az aggályoskodóknak számai léteztek azon megyékben is, ahol ma virágzó tej, hitel, fogyasztási szövetkezetek léteznek; amikor örömmel látom azt, hogy a »Székely kirendeltség« halomszámra állítja fel a tejszövetkezetet, s azok egész jól prosperálnak — akkor sehogy sem fogadhatom el, hogy épen Kolozs megye volna az az Istentől megátkozott hely, ahol sem tejszövetkezeteket, sem tejcsarnokot nem lehetne létesíteni.

Nem korai ez a dolog sehol, mert nem a népet kell először benevelni, hanem meg kell csinálni s a nép akkor fokozatosan bele nevelődik magától.

S ha — Isten mentől hamarabb adja — eljön az idő, a midőn ezer liter számra jön a tiszta tej városunkba, akkor nekünk gondoskodnunk kell annak megfelelő értékesítéséről. Bűn volna azt nyereszkeskedő kereskedőknek olcsó pénzen elvesztegetni, vétek lenne alkalmat adni a jó tej elpancsolására, befertőzésére.

Ez pedig csak egy megbízható emberek szövetkezése folytán felállítandó tejcsarnok létesítése által lehet.

A tejcsarnok felállítása tehát nemcsak a város érdeke, hanem érdeke a nagyobb birtokosoknak is, de főleg érdeke azoké a községek kisbirtokosainak, parasztagzáinak.

A dolog most elég aktuális, azt hiszem nem kellene előle kitérni!

Az »Erdélyi Gazdasági-Egylet«-et nem kell külön kérnem. Ezen egylet — amennyire szerény anyagi viszonyai megengedik — igyekszik a kis és nagyobb birtokosok jólétét előmozdítani. A »Kolozsvári Gazdasági-Egylet« érdemes vezetőségének szintén felesleges magyaráznom, hogy mily üdvös volna úgy a város fogyasztó lakosságára, mint a termelő kisgazdákra nézve egy tejcsarnok.

Kérnem kell azonban mindkét egyesületnek a tagjait, hogy lépjenek az aktivitás terére, s úgy erkölcsileg, mint anyagilag támogassák azt a csirájában lévő szövetkezetet, a mely nekik anyagi előnyöket juttat, a mely a közegészségügyet van hivatva javítani, a földmivelő nép helyzetét jobbítani.

Hogy hol, mikor és mi módon történjék ez a támogatás, erre reményilem az »Erdélyi Gazdasági-Egylet« s a »Kolozsvári Gazdasági-Egylet« igen tisztelt vezetősége fogja a választ megadni.

Jászberényi András.

Még mindig a trágyáról és trágyázásról.

(Befejező közlemény.)

A szántóföldre kihordott trágyát aztán tudvalevőleg vagy kis kupacokba osztják el, teregetik szét — az, ha hosszabb ideig úgy hagyjuk, szintén káros — és szántják alá, vagy ha ez nem lehetséges, a földön gyűjtik össze és egy későbbi időpontig ott tartják fönn. Az első eset rendszeren csak a nyári és őszi hónapokban állhat be, nevezetesen az aratástól a fagyokig. A trágyának tavasszal való beszántása egészen könnyű talajoktól eltekintve mindig károsan hat a terméshozamra, mert a zsenge növények hajszálgökerei csak minden részében egészen porhanyó, laza földben fejlődhetnek megfelelően. Még ha sok fáradsággal sikerül is tavasszal a talaj felületét megint finommá és porhanyóvá tenni, mégis a tavasszal legtöbbször nedves földben végzett szántás következtében a talajréteg alkata a legfelső rétegen alul már nem lesz oly finom és porhanyó, mintha tavaszra már csak az extirpálás és boronálás munkája maradt. Ez ellen a szabály ellen pedig igen sokat vétenek, mivel télig rendszeren nem tudnak a gazdák annyi trágyát összegyűjteni, amennyi az egész tervbe vett terület megtrágyázásához elég lenne és a téli trágyahordás mindenesetre kényelmesebb, mintha azzal és annak alászántásával már november közepéig el kellene készülni. Mégis a legkomolyabban kell azt a tanácsot adnunk, hogy a gazdasági üzem úgy rendezendő be, hogy a tavaszi szántás közepes és nehezebb talajnemeknél elmaradjon. Ha télig nem lenne meg az elegendő trágyakészlet, akkor egy éven át kevesebb, háromnegyed-, vagy fél-annyi trágyát hordjunk ki és ezen átmeneti év után egész erővel követhetjük majd a kitűzött célt. A következő évek nagyobb hozamai bőven fogják a gazdát kárpótolni az átmeneti év esetleges veszteségeért.

Mielőtt a trágya konzerválásának kérdésére térnénk át, még egy kérdést akarunk tárgyalni, nevezetesen: milyen erősen trágyázzunk, illetőleg előnyösebb-e gyakran és gyöngébben, vagy kevésbé gyakran de erősebben trágyázni? Bizonyos adott, egy éven át telgyülemelő trágyamennyiséget föltételezünk. Annak a kérdésnek vitatása, hogy a gazdaság sok, vagy kevés állatot tartson-e, igen messze vezetne most, bár a gyakorlati gazdánál jelenleg, a magas állatok és az istállótrágya nélkülözhetetlensége mellett alig foroghat fönn eziránt kétség. Tegyük tehát föl, hogy az előállított istállótrágya annyi, hogy évenként földünknek egy negyed részét és minden holdnyi területet 200 q-val trágyázzunk. Mi racionálisabb már most: haezzel a 200 q-val minden negyedik évben trágyázzuk földünket, vagy ha minden második évben 100 mmázsával trágyázzuk?

Néhány év előtt még magától értetődő lett volna az első eljárás választása, ma okvetlenül a második mellett kell állást foglalnunk. Évek óta ezirányu trágyázási kísérleteket végeztünk és az eredmény mindig az volt: egy adott trágyamennyiség ha nagyobb területre osztjuk el, nagyobb hasznót hajt, mintha azzal kisebb területet erősebben trágyáztunk. Erre az eredményre jutottak el már mások is és úgy hisszük, hogy a gazdák körében érvényre fog jutni mihamarabb ennek tudata. Nem is nehéz manapság ennek ma-

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra ugyszintén mindennemű tejjgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajtgyártáshoz legelőnyösebben szállít az

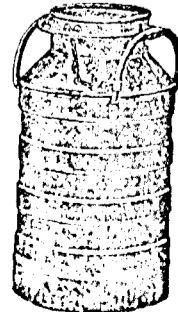
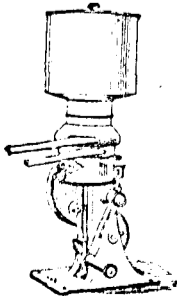
Első magyar tejjgazdasági gép- és eszközgyár
1660 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

KÜLÖNLEGESSÉG:

„Svéd Globe Separator.“

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb arakon veszünk át.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bementve.

gyarázatát adni. Amíg az egész trágyakérdést csak vegyi álláspontból tárgyalták, természetesen közömbösnek tekintettek a talajra nézve, hogy bizonyos mennyiségű nitrogént, kálcit és foszforsavat milyen részletekben és időváltással kap. Ma már tudjuk, hogy az istállótrágyával nemcsak bizonyos növény-tápláló anyagmennyiséget adunk a talajnak, hanem termékenységéhez rendkívül szükséges baktériumokat is, magától értetődik tehát, hogy a talajra nézve annál előnyösebb, minél gyakoribb ez az „oltás“. Kérdéses ugyan, hogy eljutunk-e oda, hogy szántóföldjeinket mint a zöldségeskerteket minden évben kisebb mennyiségű istállótrágyával lássuk el, mert hiszen egyes termények, mint pl. az árpa, különösen jó talajon az istállótrágyát nem bírják el, túlbuják lesznek, míg viszont a kapásnövényeknél sosem kell túlságos trágyázástól félnünk. Az elv azonban az legyen mindenesetre, hogy lehetőleg gyakran, ha gyengébben is trágyázunk.

Visszatérünk most a kérdéshez, mi történéjék azzal a trágyával, melyet a telepről való kihordás után mindjárt alá nem szánt-hatunk, tehát az év legnagyobb részében, decembertől augusztusig származott mennyiséggel. Egy még ritkán alkalmazott, de jó módot ajánlunk arra nézve, hogy a kihordott trágyát hogyan tartsuk fenn a mezőn. Ezt a módot alkalmazunk mi már évek óta és jó eredménnyel. Az eljárás abban áll, hogy a trágyadombnál lehetőleg nagy mennyiségű földet következőképpen alkalmazunk: Ott, ahol a trágyadombot létesíteni akarjuk — rendszeresen a trágyázandó föld szélén — alapul egy cca 30 cm. vastag földréteget adunk, amelyre jön 30 cm. vastag trágyaréteg jól eltaposva, azután 15 cm. vastag föld- és 30 cm. vastag trágyaréteg, megint 15 cm. földréteg és így tovább, a rakás, a domb 2-2,5 méter magasú lesz. A domb felső takarója nem odahordott föld, hanem a domb körül fölszántjuk a földet úgy mint a repavermeknél és az így nyert földdel a dombnak tető- és oldalfelületét 30-40 cm. vastagságban beborítjuk, úgy, hogy légmentes elzárás álljon elő. Ezt a föld-takarót a trágyahasználat előtt lehúzzuk és visszaadjuk oda, ahonnan vettük. Hogy nedvesen tartsuk a dombot, ajánlatos annak tejére lyukakat, vagy csatornákat csinálni és azokon át trágyalével öntözni. Egyéb dolgunk nem is lesz a dombbal.

Meg kell azonban jegyeznünk, hogy ezen eljárásához csak jó föld használható, vagyis nem valami cserépagyag, vagy altalajföld, hanem „élő“ föld, olyan, amely baktériumokkal át van hatva. Ilyenföldet kaphatunk az utak árkaik mélyítésével és kiszélesítésével, kopár legelők felső talajrétegeiből, stb.

Ennek a földnek hatásáról a következőket mondhatjuk: azáltal, hogy a földet a trágyával összehozzuk, nemcsak jobban konzerváljuk a trágyát, hanem a földet is ugyiszólván trágyává változtatjuk át. Mindenütt, ahol a trágyadombot földdel takarják le egyszerűen, megtették eddig is azt, hogy a domb helyét fölszántották és az úgy nyert földet kihordták a szántóföldre, mert ez a föld köztudomásulag „ugy hatott mint a trágya“. Ugyanez áll azonban arra a földre is, amelyet az egyes trágyarétegek köré hordtunk. Trágyalével itatódik ez át, baktériumokkal telik meg, úgy hogy nemcsak olyan jó „oltóanyag“ válik, mint maga az istállótrágya.

Ilyen trágyázási elvek és eljárás követezése mellett nem szorulunk műtrágyákra, mert azok nélkül is fenn tudjuk tartani földünk erejét.

Z. J.

Uj korszak a méhészet terén.

Hajdan, amikor még hazánk határait rengeteg sok erdő és mocsár borította, amikor még volt sok rét, legelő, amikor még a szántó földeket minden harmadik évben ugarnak hagyták: a méhek itt, hazánk földjén buján tenyészték és rendkívüli sikereket adtak. Volt méz, viasz, bőven. Az 1787-ik évben csak a viasz hozott a Bánságnak 4 millió korona hasznot. 1790-ben hazánkból Fiumén át 393 ezer korona értékű méh termék vitetett ki a külföldre. 1800-ben Erdélyben a méhészet egy és fél millió korona hasznot hozott. Holott 1900-ik évben Kovács Antal országos méhészeti felügyelő szerint hazánkból összesen: 1 millió 663 ezer korona értékű méhtermék vitetett ki. Ez bizony nagyon kevés ahoz képest, ami azelőtt volt. Kevés különösen akkor, amikor az állam oly nagy támogatásban részesíti a méhészetet. De hát megváltoztak a viszonyok. Nincs többé a méheknek az a dus legelőjük, ami a rég mult időkben volt. Hazánk talán már nem is nevezhető tejjel-mézrel folyó Kanaánnak. De igenis: csakhogy megváltoztak a viszonyok, a szarvasmarha legelőjével megfogytak a méhek virágos rétei, erdei is, ami tenyésztési rendszerünknek is ahoz képest kell átalakulnia.

Tudom én azt, hogy a legtöbb méhésztársaim közül szinte megütközéssel fogadják ezen kijelentésemet s azt vetik ellene, hiszen a Dzierzon rendszer egy egészen új és alapos rendszer.

Igen, Dzierzon feltárta előttünk a méhek világát. Teljesen tisztában vagyunk a méhek természetstani rendszerével. Ösmerjük az egyes méh egyedek testi szervezetét, feladatát, működését. Ösmerjük az egész méhállamot. Ösmerünk, tudunk mindent, amit az elmélet terén szükséges; talán többet is. De a gyakorlat terén alig haladtunk egy lépéssel is előbbre. Pedig manipulálunk sokat; szinte megbénítjuk méheinket és magunkat is, de a siker, az eredmény bizony édes kevés.

Vannak ugyan kivételek is, hol sok, felette sok munkával szép eredményeket tudnak felmutatni. Ez azonban még sincs arányban a ráfordított sok munkával.

Hát még ha tekintetbe vesszük, hogy 23, sőt több éve mult, hogy a népet tanítjuk, a népet akarjuk megnyerni a méhészet okszerű gyakorlásának. És a nép a nagy általánosságban még most is ott van, ahol ezelőtt 25-30 esztendővel volt; vagy nem méhészkedik, vagy ha igen, méhészkedik az ő régi paraszt kassáival. Nem bizonyítgatom; tessék csak azokat a statisztikai adatokat elővenni, amelyeket a méhészeti vándor tanítók évről-évre összegyűjtöttek; a számok bizonyítanak; 20 millió közül alig van néhány ezer méhész. Pedig hát csak egy kis irányváltoztatás szükséges és az a siker megötszörösödnék. A siker oda terelné a népet a helyes irányba, ellesné a módját annak, hogy mi uton-módon lehet a méhészetből érdemes hasznot huzni.

Stefensen angol nemzetgazda azt mondá, hogy »az lenne az emberiségnek a legnagyobb jötevéje, aki megtanítaná, hogy kell két kalász buzát termelni ott, ahol most egy terem.« Ez pedig elvitáztatlan igazság. En most hozzátesszem, hogy »az lessz a méhészeknek a nagy jötevéje, aki megtanítja őket arra, hogy miként kell egy-egy méh törzs után kétannyi mézet produkálni, mint a mennyit most produkálnak.« En pedig azt akarom, azt tüzetem ki feladatombul, hogy megtanítsam méhésztársaimat arra, miként kell, miként lehet a helyi viszonyokhoz, a virányhoz képest két annyi mézet gyűjteni,

mint a mennyit most gyűjtenek akár a paraszt, akár Dzierzon rendszer mellett a méhek.

Nézzük azért ezeket a dolgokat közelebbről is. En az 1868-ik évben az Alföldön három paraszt kas méhet szereztem, azok rajzás által még azon őszre felszaporodtak 45-re; egy-egy kas adott tehát 14 rajt. De nem csak nálam volt ez így, hanem vidékünkön, Mezőtúr határában általánosan. Sőt némelyeknek 17-23 rajuk is lett egy-egy törzs után. De viszont az 1874-iki évben 106 kiteleltetett törzsemből, dacára, hogy már akkor zierzonista voltam, s a méheimet sok mézem feletetésével segitettem, megmaradt összesen 12 törzs. Teljesen az időjárástól függött, hogy méh törzseink hasznot adtak-e vagy a meglevők is elpusztultak. Mert tavasszal, mikor a jó méshordás, a repce, a gyümölcsfák, akácok, úgy egyéb növények virágzása bekövetkezett és az jó volt, méh-törzseinek derüre, borura rajoztak; lett sok raj. És ha azután még tovább is volt hordás, főként a tarló virágról, akkor volt méz is bőven. De ha az elrajzás után szárazság állott be és a méheknek nem volt miről gyűjteni, nem egy felesleget adtak volna, hanem még a saját élélmükre valót sem tudták begyűjteni és elpusztultak. Tehát rendszerint a rajzás ölte meg. Csak az u. n. meddők, amelyek t. i. nem rajoztak, gyűjtöttek eleget; tehát a meddők. »Itt az intés figyeljétek és okosan kövessétek«.

A méhészek most a XIX-ik században világszerte kezdtek belátni, hogy a közönséges kasokkal az u. n. mozgathatlan építményű kaptárokkal a méhészkedés nagyon bizonytalan, csak a véletlenre van bízva; kutattak, próbáltak jobbat feltalálni, nálunk is többen egy vagy más irányban tettek kísérleteket. Míg végre fellépett Dzierzon az ő mozdítható építményű kaptáraival; az ő pálcikáira a méhek lépeiket ráépítették s annál fogva minden lépet kivenni és ismét visszatenni lehetett. Megvolt találya a nyitja a dolognak, kezünkbe volt adva a méhek gyepője s annál fogva irányozhattuk azoknak működését. És mi irányoztuk, nagyon is irányoztuk; de nem kellő szerencsével a gyakorlati téren. Sok volt az elmélet, kevés és nem helyes irányu a gyakorlat. Mit tettünk általában? Méhtörzseinket nem engedték ugyan rajozni, gátoltuk azokat mindenféle fogásokkal, anya kifogás elzárás, fiasítás kiszedés, méz kiszedés, pörgetés és számtalan mivelettel; valósággal tressziroztuk méheinket s azok nem munkálkodhattak kellőképpen, nem gyűjthettek elég mézet. Nem gyűjthettek különösen azért, mert míg egyfelől korlátoztuk a rajzást, másfelől pedig csináltuk a műrajokat, kezdők különösen sokat csináltak. Tehát megosztottuk méheinket akkor, amikor éppen a legtöbb gyűjtő méhre lett volna szükség. Viszont őszre egyesítjük a sok hitvány rajt és műrajt, hogy télire legyen mentől több fogyasztó. Ez volt és még most is, ez azon circulus vitiosus, amely ami mostani méhészkedésünket a Dzierzon-rendszerű méhészetet sikertelenné teszi. Megyünk a régi szerint, évről-évre siker nélkül; elnevezvén azt okszerű méhészkedésnek. Nos tehát, itt van a forduló pont; szabadítsuk fel magunkat a sablontól és irányítsuk méhészkedésünket akként, hogy méheink ne rajozzanak akkor, a mikor a mézgyűjtés ideje bekövetkezett; és ne rajozzanak csak erős szakos beavatkozásra, hanem egyedül természeti ösztönükből kifolyólag. Az én kaptárom és rendszeremnél fogva felszaporodnak méheink *oriási munkás sereggé*, de nem rajoznak; minél fogva az a temérdek méh rendkívül sok mézet gyűjt be, amelyből jut felesleg a méhésznek jutalmul és marad a méh-törzsnek annyi, hogy még a jövő évre is biztosítva van.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékélők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fin és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban taláható.

Minden fajtaú és nagyságu szalon, ebédlő és futószőnyeg, gypajú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

Képes egy-egy méh törzs begyűjteni 30—60 sőt több kgr. mézet is. Mert nézzük csak, hogy valódikép miért is rajzik az a méh-törzs? Tudjuk azt, hogy tavasszal, ha az anya erős fiasításra képes, naponként tojik ezer, két sőt három ezer petét is. Ha már most csak 30 napot veszünk is számításba, 60—90 ezerre is felzaporodik számuk. Ezen rengetek sok méh, sem a paraszt kasban, sem a Dzierzon kaptárban nem fér meg. Kénytelen tehát kirajozni. Kénytelen, mondom, mert ha van helye, nem fog kirajozni. Ez oly tény, oly természeti igazság, hogy afelett vitázni nem lehet.

Észrevette ezt Neiszer, azért tért el kaptára beosztásában az országosan elfogadott szabvány kaptár beosztásától. Azért nagyobbította meg a megszabott keret méretét Bocsnádi Szabó Imre. De mindketten megmaradtak a megoszthatatlan kaptár alak mellett; azért nem lesz rendszerünk maradandó és azért, mert az nagyon sok munkával jár és a paraszt embernek csakugy nem való a kezébe, mint nem való a Dzierzon kaptár. Én megszabadítottam magamat a lenyűgöző sablontól! Mellőztem mind a megszabott keretméretet, mind a kaptárt. Kereteim mérete sokkal nagyobb, kaptárom pedig egyes fiókokból van összealkotva s ennek folytán nagyobbítható és kisebbíthető. Eppen azért megfér benne az óriás törzs, de jól érzi magát benne a legkisebb törzs, sőt a tartalék raj is. Munka elenyésző csekély van vele, úgy, hogy egy erőteljes ember képes 2—4 száz törzset is kezelni. Viszont semmiféle erőszakos műtétet, — mint az anya elzárás, műrajkészítés, fiasítás kiszedése, a méztárnak Hahnemann rácsával való elzárása, — nem követték el méheimmél: minden a maga természetes útján megy! s éppen azért teljes a hitem, meggyőződésem, hogy az utat tör magának és örökös kincse lesz a méhészeknek.

Kaptáromat és rendszeremet közkinccsé akarom tenni, hogy annak hasznát élvezze mindenki. De uttörő levén, méltán kérhetem méhésztársaim támogatását.

Ezen rendszerem kifejtésére megírt kalauzomat kinyomatom, azért kérem, annak előfizetési árát 5 koronát, egy három fiókos minta kaptár árát, 20 koronát, hozzám Szekszárdra mielőbb beküldeni.

Ha magasnak tetszik az ár, méltóztassanak figyelembe venni, hogy én egy egész tudományt, mely 37 évi kutatásaimnak, tanulmányaimnak eredménye, adok a kezükbe, amely valósággal aranybányát tár fel méhésztársaimnak.

A kalauzt német nyelven is kinyomatom, ha elég előfizető jelentkezik. Ára szintén 5 korona.

Dömötör László
méhész.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Mezei egerek irtása szénkénnel. Minden oldalról verik a vészharangot az egerek pusztításaiból kifolyólag; de a mint a Gazdasági Lapok utolsó számában megítva van, azok irtására mit sem tesznek. Hogy megkönnyítsem sok sopánkodó gazdának az egéirtást, közlöm annak módját, hogyan irtatom én biztos eredménnyel e rágcsálókat: Nálunk estefelé kivonul egy csomó gyerek és betiporja a már messziről látható fekete folton levő egérlukákat. A folton lakó egér reggelre egy lyukat okvetlen kinyit közlekedése számára. Már most másnap reggel kimegy

két megbízható ember, egy szűk száju cserépkorsóban levő 4—6 liter szénkénnel és az e célra házilag gyártott bodzafa-fécskendővel, mintegy 5 köbcentiméternyi szénkénnel belelő az egyetlen kinyitott lyukba és azt betiporja. Az így kezelt egérfoltok legfeljebb 2 százaléknál látni ujonnan vájt lyukat, a többiben az egér egy perc alatt elhullik, miről utánasással bárki meggyőződhetik.

Kezdetben üvegből készült fülfecskendőket használtam ezen célra; de ezeknek szívó szerkezetét a szénkénnel néhány órai használat után tönkre teszi, míg a bodzapuska kőből készült szívója könnyen kicserélhető.

Lintner János.

+ Ólomseréttel, ne tisztítsunk palackot! Franciaországban újabb időben fordultak elő esetek, hogy emberek, kik seréttel tisztított palackban eltett borokból ittak, ólomkólikában megbetegedtek. A palackokban kiürítésük után mindig marad vissza egy pár csepp bor, mely megecetesedik; ha az ilyen palackokat azután ólomseréttel mossák ki, az ecetsav az ólomból valamennyit felold és ebből ecetsavas ólom, vagyis ólomcukor képződik, melyből parányi is elegendő arra, hogy emésztési szerveinkre káros hatással legyen. Ennélfogva egészségi szempontból ne seréttel, hanem kefével mossuk palackjainkat.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A romániai állatcsempészet.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület is magánaton, de részben az újságok közléseiből is tudomást szerzett azokról a nagyszabású visszaélésekről, a melyeket az állatcsempészet által a magyar romániai határon üznek. Az O. M. G. E. kiküldötte helyszínen szerzett tapasztalatai és megbízható közlések alapján azt jelentette, hogy ma, amikor a törvényes állapot szerint határzár volna, több állatot hoznak Romániából Magyarországra, mint amikor még nem volt határzár.

Jeszzenszky Pál előadó a jelentések alapján azt javasolta, hogy vasmarokkal fogjanak e türehtelen visszaélések kiküszöböléséhez s kérjék meg a kormányt, hogy speciális csendőrkülönítményt bizzon meg ezzel a tagadhatatlanul nehéz, fáradságos és kényes feladattal. Ez ugyan költséggel fog járni, de a kockán forgó nagy érdekek minden áldozatot megérdemelnek.

A kérdéshez különösen gróf Teleki Arvéd és dr. Rodiczky Jenő, az országos gyapjuminősítő intézet igazgatója járultak hozzá olyan közlésekkel, amelyek az érdekes ügy kulisszáiba alaposan bevilágítottak.

Gróf Teleki Arvéd szerint a romániai határon mindig volt állatcsempészet s annál inkább van ma, amikor a viszonyok a legnagyobb mértékben csábítják az állatcsempészetet foglalkozókat. Az olyan állat, amely Romániában 80 frankot ér, ötszörös áron is elkél Magyarországon. A csempészek áthajtják a marhákat s a pénzügyőrök vagy észreveszik őket, vagy nem. Ha nem veszik észre, akkor a csempészek minden nagyobb baj nélkül bezsebelik a hasznot. Ha ellenben észreveszik és meglepik őket, akkor a csempészek elszaladnak s hagyják, hogy a pénzügyőrök az állatokat behajtsák. Azonban a pénzügyőrség természetesen nem foglalkozhatik állatkereskedéssel; a lefoglalt állatokat beszállítják vala-

melyik határszéli kis mezővároskába s ott elárverezik a lokális viszonyok szerint potomáron. Ezek az árveréseken legtöbbször maguk a csempészek vagy rokonaik veszik meg az állatokat s a haszon, melyhez így jutnak, még mindig igen tekintélyes. Természetes, hogy ily viszonyok között a csempészet megakadályozása igen nehéz s nagy felügyeletet igényel. Az ellenőrzés azonban nem elég határozó, bár a viszonyok itt is megjavultak. A felügyeletet mindenestre szigorítani kellene.

Rodiczky Jenő szerint a vándorjuhászat s az ugynevezett legeltetési engedély, amelyeket a csempészetért sokan felelőssé tesznek, sokszázados gyakorlat, jollehet az áthajtás már korántsem oly nagymérvű, mint volt annakidején, amikor a bacsók számára a Dobrudza is még egészen nyitva állott. A viszonyok Romániában is alaposan megváltoztak. A felügyeletet és ellenőrzést mindenestre meg kell szigorítani, azonban a legradikálisabb intézkedés volna a bárcás juhok, vagyis a legeltetési engedély megszüntetése. Erre nemcsak módunk van, mert hiszen havasi legelők szempontjából nem vagyunk Romániára rászorulva, de magukban az oláh bacsókban is megvan a hajlandóság arra, hogy itthon maradjanak. Az oláh bacsók ugyan is temérdek panaszt hallatnak az oláhcsászági hatóságok zaklató, sokszor zsaroló eljárása ellen. A romániai hatóság nagy apparátussal vonul ki a vizsgálatra, nem ritkán egész társaság jelenik meg s az urak a bacsók költségén gyakran pezsgőznek a havason. Ha pedig vonakodik fizetni a bacsó, akkor legott készen van a diffikultás. Ime a sokat emlegetett oláh fajseretet. Ezek a szegény emberek mindenestre hálával fogadnák, ha lehetőséget nyújtanánk nekik arra, hogy idehaza legeltessék a nyájukat. Ha tehát megszüntetjük a legeltetési engedélyt, ami az állatcsempészet megszorítása érdekében okvetlenül kívánatos, ezzel egyidejűleg rendezni kell a vándorjuhászatot. Arra kell kérni a kormányt, hogy intézkedéseivel tegye lehetővé másfél millió hold havasi legelőnk racionális kihasználását, ami a magyar állattenyésztés fejlődését is nagy mértékben előmozdítaná.

E nagyérdékű fejtegetések hatása alatt beható eszmecsere indult meg, amely kérdés összes vonatkozásait megvilágította. A szakosztály végül abban állapodott meg, hogy megfelelő felterjesztéssel fordul a kormányhoz. Mivel pedig a legeltetési engedély megszüntetését is kérik, méltó érdeklődéssel várjuk, hogy a kormány e nagy fontosságú ügyet milyen intézkedésekkel fogja megoldani.

— Gazdasági tudósítók. A m. kir. földmivelésügyi miniszter Brassó vármegyében Brassó város területére Hintz Lajos brassói lakost, az alvidéki járásra nézve pedig Stephan György földvári lakost, Udvarhely vármegye székelykereszturi járására nézve Gagyi Lajos etédi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— A földmivelésügyi miniszter a mezőgazdasági érdekképviselőtről. A képviselőház pénzügyi bizottságának tárgyalásán Darányi miniszter a mezőgazdasági érdekképviselőtről következőképpen nyilatkozott: „Az érdekképviselő kérdésében mihelyt a gazdák megegyeznek, én is hozzájárulok és úgy látom, hogy a kamararendszert fogják elfogadni.”

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 11-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

— A ragados száj- és körömfájás szü-
nőfélben. A ragados száj- és körömfájás ellen
való céltudatos védekezés és a betegség el-
fojtására elrendelt óvintézkedések gondos fo-
ganosítása arra a kielégítő eredményre veze-
tett, hogy jelenleg már az egész országban
csak néhány község és pedig Fejér-, Heves-,
Zemplén- és Szolnok- Dobokamegye egy-egy
községe van a nevezett betegséggel fertőzve.
E kedvező körülmény folytán most meg van
az a ritka lehetőség, hogy a ragados száj- és
körömfájás egész országból kiirtassék, ami az
állatforgalom akadálytalan lebonyolítására lé-
nyeges befolyással lesz. A földművelésügyi mi-
niszter felhívta a megjelölt vármegyék alis-
pánjait, hogy a kedvező helyzetet felhasználva,
a betegség elfojtására és kiirtására minden
lehető teygenek meg.

— Az erdei kihágások pénzbüntetései.
A földművelésügyi miniszter egy konkrét eset-
ből kifolyólag és a belügyminiszterrel történt
tárgyalás alapján úgy döntött, hogy erdei ki-
hágási ügyekben az egyezségeleg megállapított
pénzbüntetést, miután az a kiszabás módjánál
fogva nem lévén valódi büntetésnek tekinthető,
behajthatatlanság esetén elzárásra (szabadság-
vesztésre) átváltoztatni nem lehet.

— Agrártakarékpénztár Sepsiszentgyör-
gyön. A marosvásárhelyi agrártakarékpénztár
r.-t. sepsiszentgyörgyi fiókjintézetét folyó hó
7-én megnyitotta. A fiókjintézet ügyeit a követ-
kező urakból álló igazgató-választmány intézi:
Elnök: Elek Béla, Háromszék vármegye fő-
ispánja. Alelnök: Dr. Bene István, ügyvéd,
országgyűlési képviselő. Botár Albert, birto-
kos, Császár Gyula, birtokos. Gyárfás Árpád,
kereskedő, dr. Koréh Lajos, ügyvéd, Nagy
Elek, birtokos. A fiókjintézet működését egész
Háromszék megyére kiterjesztvén, foglalkozik
a takarékpénztár és banküzlet minden ágával
és jelzálogkölcsonőket nyújt 300 koronától
kezdődőleg félévi tőketerlesztést és kamatot
magában foglaló részletfizetések ellenében
földbirtokra és nagyobb vidéki városokban
levő házakra a becsérték feléig, 10 65 évig
terjedő időre 4 1/2% alapkamattal. Magasabb
kamatu előző kölcsönök convertáltak.

— Az erdészeti egyesület jubileuma.
Az Országos Erdészeti Egyesület december 9-én
ünneplő fönnállásának negyvenedik évfordulóját
jubiláris közgyűléssel, amelynek tárgysorozatát
a választmány a következőkben állapította meg:
1. Visszapillantás az egyesület 40 évi műkö-
désére. Előadja az egyesületi titkár 2. Az
igazgató-választmány indítványai. 3. Jelentés az
egyesületnek a legutóbbi közgyűlés óta kifejt-
ett tevékenységéről. 4. Tíz választmányi tag
választása. 5. Jelentés az 1905. évi számadá-
sok megvizsgálásáról és az 1907. évi költség-
vetésre vonatkozó javaslat. 6. Jelentés a Deák
Ferencz alapítvány kamataiból kiírt pályázatok
eredményéről 7. Indítvány az 1907. évi köz-
gyűlésről. 8. Indítványok az egyesület céljai-
nak előmozdításáról. A közgyűlést megelőző
napon, december 8-án (szombaton) délután fél
5 órakor Róth Gyula, a központi erdészeti ki-
sérleti állomás adjunktusa, az egyesület helyi-
ségekben előadást tart az áterdözések gyakor-
lati keresztülviteléről.

— Az O. M. G. E. növénytermesztési
szakosztálya. A Cserhádi Sándor elnökle-
te alatt tartott legutóbbi ülésen elsősorban Fedák
István beregmegei főorvos tartott élvezetes,
nagy közönség által hallgatott gyakorlati elő-
adást a szőlő helyes metszéséről. Azt a met-
szési módot, melyet az előadó bemutatott né-
hai Englbrecht Károly volt szőlőszeti és borá-
szati felügyelő honosította meg, csodálatoskép-
pen azonban alig ismerik az országban, holott
a tapasztalás beigazolta, hogy a szőlő fejlődé-
sét és termőképességét nagyon emeli, ezzel
szemben a most szokásos metszési mód a szőlő-
nek nagy kárát okoz. Előadó számos szőlő-
tükén gyakorlatilag is bemutatta, hogy kell
eszerint az eljárás szerint a szőlőt helyesen
metszeni s micsoda káros következmény van

a szabálytalan metszésnek. Az előadást a hall-
gatóság élénk tetszéssel fogadta s a szakosz-
tály köszönetet mondott érte az előadónak.

— A kanadai buzatermeles térfoglalása.
A kanadai államok gabonatermelését a művelés
alá vett nagy területek oly mértékben kiter-
jesztették, hogy kivételre az idén már, 100 mil-
lió bushel vár, ami megfelel két és fél millió
tonnának. Ezzel biztosította magának kivétel
tekintetében a harmadik helyet és a még mű-
velés alá veendő területek kiterjedtségénél
fogva a közel jövőben megelőzi a versenytár-
sait amiben nagy segítségére van a nagymérvű
bevándorlás és az új vasutvonalak építése

— Gazdatiszti állást keres egy, a kolozs-
vári gazdasági tanintézetet jeles sikerrel vég-
zett, 18 évi gyakorlattal bíró 38 éves, nős
gazdatiszt, ki jelenleg egy nagyobb uradalom-
ban, mint intéző tiszt működik. Viszonyok
változása miatt jelen állását elhagyni óhajtja,
— s hasonmóságúval fölcserélni. Új állását
1907 év március hó 1-től bármikor elfoglal-
hatja. — Cim a kiadóhivatásban.

— A többnejűség nincsen hazánkban
megengedve. Pedig ki lehet játszani a törvényt
azáltal, hogy az ember felesége mellé még
egy menyecskét vesz. S ez a »menyecské-
likör, amelyet Kecskeméten gyárt az *Első Al-
földi Cognacgyár r.-t.*

1709

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselőse

Kolossvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

**Az intézet alaptőkéje 40 millió korona
záloglevélkölcsonőket**

nyújt földbirtokra és nagyobb városok-
ban fekvő házakra 4%-os és 4 1/2%-os
záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a meg-
szavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazda-
sági Egylet” bizalmi férfial adnak véleményt. 1001

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok a kormány hozzájárulá- sával	1,954.240.—
Tartalékok	601.263.93 „
Összesen:	2,554.503.93 K.
1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. „ „	59.782.26 „
1903. „ „	109.331.73 „
1904. „ „	72.438.23 „
1905. „ „	61.730.60 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak
az ember életére különféle módzatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok dij-
arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelesleg-
ből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok
4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozat
tal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen
biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az
1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak
2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. év-
ben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják
fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül
vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és
felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1018

az igazgatóság.

Ertesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a ked-
vező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszeheni földhitelintézet”
részéről, Kolozs és több szomszédos megye területére
ingatlan jelzálog kölcsönök

„kizárólagos ügynökségével”

bizattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalom-
teljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget
kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen, díjment-
esen szolgálok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily
elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár
budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy
„szaladó ügynököknek”, — amelyek ilyenemű jelzálogkölcsonőnt pénz-
intézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülti, mert ezek
eljárása teljesen megbízhatlan, időt veszít és minden esetben, akár
eredményes, akár nem, terhesen költséges.

Teljes tisztelettel

1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz.

Ugyanott discreet és legmegbízhatóbb módon bér-
és magánházak, építési telkek, földbirtokok eladása
és vétele a legkedvezőbb feltételekkel, valamint birtok-
bérletek lebonyolítatnak.

Hirdetmény Szakiskola felvételre.

A gödöllői baromfitenyésztő munkásnőket
képző m. kir. iskolán 1907. évi január hó 31-én
kezdődő egy éves tanfolyamra ezennel pályázat
hirdetetik.

A tanfolyam célja kizárólag női növendé-
keket a baromfi tenyésztés minden ágában álta-
lában, de különösen nagyobb baromfitenyész-
tési telepek körül előforduló mindenféle munka
ellátására gyakorlatilag kiképezni.

Az iskola a m. kir. földművelésügyi minis-
ter felügyelete alatt áll.

Az oktatás főleg gyakorlati; a növendékek
az iskola telepén előforduló és a baromfitenyész-
téssel kapcsolatos mindenféle, valamint kerti
munkát végezni kötelesek

Felvétel iránti bélyeges kérvények a m.
kir. földművelésügyi miniszterhez címezve az
iskola vezetésénél Gödöllőn (személyesen vagy
posta útján) legkésőbb folyó évi december hó
31-éig okvetlenül benyújthatók.

Hiányosan felszerelt vagy elkésve benyuj-
tott kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Felvételi feltételek:

1. 16 évet betöltött és 30 évet meg nem
haladt életkorúak igazolása (születési bizo-
nyítvány.);

2. erős, egészséges testalkat igazolása
orvosi bizonyítvánnyal;

3. a magyar nyelv tudása;

4. annak igazolása, hogy a belépni óhajtó
írni, olvasni tud (elemi iskolai bizonyítvány.);

5. kiskorúaknál 'szülői' vagy gyámi nyilat-
kozatot arra nézve, hogy a felvett növendék az
iskola kötelekéből nyomos ok nélkül el nem
távozik;

6. védhímlő oltási bizonyítvány.

Megjegyeztetik végül, hogy az iskolánál
ezidő szerint 10 hely van rendszeresítve, melyek
egyenként 480 korona állami ösztöndíj élvezeté-
vel vannak egybekötve.

Bővebb felvilágosítás az iskola vezetősé-
génél Gödöllőn nyerhető.

Gödöllő, 1906. november hó 7-én.

1810

Az iskola vezetősége.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

A talajművelés legújabb és legjobb módja a szabadalmazott egyes és kettős ekével „BIPPART“-féle

eszközölhető. — Egyidejűleg forgatja a termőréteget és lazítja az altalajt. Célszerű munkája folytán általánosan kedvelt.

A kukoricaszár táperejének leggazdaságosabb kihasználása a kukoricaszártépő-gép (shredder)

1808

által történik.

Bámulatos nagy munkaképesség, tartósság, egyszerű szerkezet és olcsó ár tekintetében egyaránt előnyösebb mint minden versenyyártmány.

• • Leirással és árajánlattal készséggel szolgál • •

BÄCHER RUDOLF — MELICHÁR FERENC főraktára

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Magyarországi vezérképviselő: SZÜCS ZSIGMOND.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a saint-louis-i világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Jehenezetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
zetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

1018.

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as árfolyam.

Alsó-Fehér vármegyében egy
322 holdas birtok családi okok miatt
eladó vagy bérbe kiadó.

— Vasúti állomás közelében. —

Értekezhetni: Harmath András,
Magyar-Forró. U. p. Maros-Ujvár.

1798.

Eladó!

3000 métermázsa prima minőségű réti széna és 500 darab 15—35 cm. átmérőjű, műfának való kőrifa a Nalaczi Nalaczy Gejza gazdaságában. Puj, (Hunyad megye.)

FIUMEI KÁVÉBEHOZATALI TÁRSASÁG

kolozsvári főktelepe Mátyás-király-tér 12. (Telefonsz. 475.)
o o o o o Oránként friss pörkölés. o o o o o

Világhírű „SOERABAJA“ kávékeverék

Valódi „TÖRÖK“ kávé, 1 kilogramm 3 korona 80 fillér.
o o o Zamatja és kitűnő íze felemulhatatlan. o o o

Tea és Rum különlegességek.

Mendel Lázár Fiai sörözője, Torda

Ajánlja: hordókban és palackokban legjobb minőségű

1735

világos korona sörét

A már 10 év óta fennálló Kolozsmegyei főraktár Kolozsvárt, (Óvár, városi sörház) saját kezelés alatt áll.

Kolozsvárt kapható minden italmérésben, fűszer és csemege üzletben.

Telefonszám 394.

Telefonszám 394.

Gőzeke acetylen-lámpák

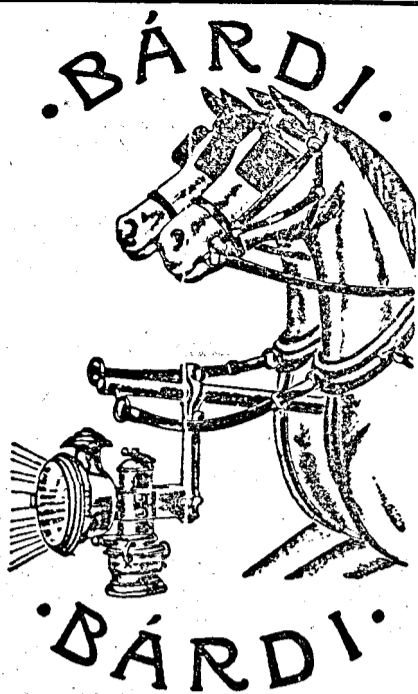
kocsirud-, Spritzbogen-, kézi-,
udvari-, nctai-, automobil- és

St. HUBERTUS

vadászati
acetylen-lámpák

Bárdi József

Budapest, VI., Gyár-u. 10.
Király-utca mellett. 1781

Hirdetéseket jutányos áron
felvállal a lap kiadóhivatala

Clichéket
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tiszta kivitelben
pontosan és olcsón
készít
Fischer'sipót,
Photozinkográfai Műintézet
Budapest,
VIII. Vas-utca 7. szám.
Videki megrendelések is pontosan
eszközölteinek.

1900. párisi világkiállítás Grand Prix.
KWIZDA FERENC JÁNOS
cs. és kir. ausztriai-magyarországi, kir. román és bolgár fejed. udv. szállító, ker. gyógyszerész
1737. I. Korneuburg, Bécs mellett. — Lósporcikkek.

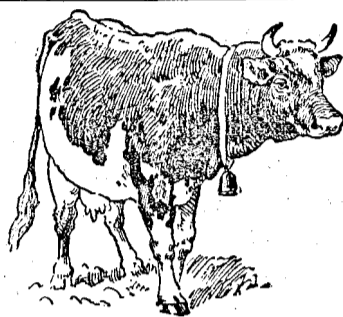

Kwizda-féle Restitutions-fluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Ára egy üvegnek 2 kor. 80 fill.

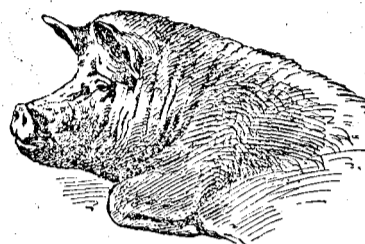
Több mint 40 éve használják az udvari és más nagyobb istállókban, ugy a polgári mint katonai körökben, az izmok erősítésére, nagy használat előtt és izombénaság ellen. A lovat trainingben igen nagy munkabírára képesíti.

KWIZDA-féle

Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. — 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz ára 1.40 K. 1/2 doboz 70 állér.

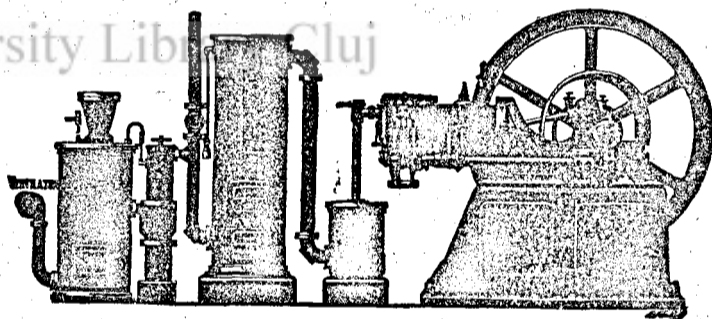
Kwizda-féle sertéspor

Egészségi por a hizlalás előmozdítására. Kis doboz Kor. 1.20. Nagy doboz Kor. 2.40.

Kwizda-féle baromfi-por

diätetikus szer a tápszerhez való hozzáadásra ludak, kacsák, tyukok, gyöngytyukok, pávak stb. részére. Egy doboz ára K. 1.

Csakis ezen védjeggyel valódi. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, Budapest, VI., Király-utca 12 és Andrássy-ut 26, szám.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motortelepök 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

AJÁJELKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA
ETERNIT
PALA
MAGYARORSZÁGI KOZPONT:
ETERNIT MŰVEK
HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33.

GANZ és TÁRSA

vasöntő- és gépgyár
részvénytársulat
BUDAPESTEN.

Elektromos világító és erőátviteli berendezések egyen- és váltakozó áramra Kolibri ilylám-pák Brilláns ilylám-pák reklám-célokra

Elektromos üzem berendezése uradalmakban és gazdaságokban. Meglévő üzemi berendezések átalakítása

Elektromos üzemű szivattyúk, tejjgazdasági berendezések, emelőgépek, ventilátorok, mezei vasutak, szántó-, cséplő-, aprító- és takarmányozó berendezések.

Motorok benzin-, spirtusz-, gáz-, szivó-gáz- és kőbőgáz-üzemre minden nagyságban 3000 lóerőig. Üzemköltség: 1/2-2/3 fillér lóerőnként és óránként.

Emelődaruk kézi-, gőz-, petroleum- vagy elektromos hajtásra.

1719

Árjegyzékekkel és költségvetésekkel szívesen szolgálunk.

Közti hengerlőgépek gőzekék.

Gőzmotoros személyszállító vasutikocsik kis és nagyvasutak számára.

Mindenféle vasuti kocsik személy- és teherszállításra. Vasuti felszerelések. Kéregöntésű kerékek (Griffin rendszere).

Hengerszék malmok számára, kéregöntetű hengerekkel. Mindenféle malomgépek Egész malmok berendezése és felszerelése.

Brikettsajtók szén, fűrészpor s effélék briket-teszésére.

Turbinák minden egyes esetben a helyi szükségletnek megfelelően szerkesztve, tehát az elérhető legnagyobb hatásfok biztosításával. Speciális gépek a papír- és cellulózgyártáshoz.

Transzmissziók. Füstemésztő készülékek. Gyári berendezések.